Ч. 21 (14.269). Львів, середа 29. січня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem P. LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 223-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Віддайте все для батьківщини".

Відозва абісинського уряду до населення. — Бог сприяє абісинцям.

АДДІС-АБЕБА, 28. 1. ПАТ. Абісинський уряд оголосив відозву до населення, взиваючи його до ревнішої співпраці при обороні краю. Відозва каже, що краще наразитись на матеріяльні страти, як на страту батьківщини. Одні повинні боротись зброєю, інші складати жертви. Нехай абісинські жінки беруть приклад з італійок, що разом зі своєю королевою жертвували батьківщині свої дорогоцінности. Давайте все, що можете, щоб не стати невільниками чужого володаря. Моліться горяче до Бога та думайте, що Він зробив уже для Вас. Бог боронить слушної абісинської справи, бо наслав в Огадені зливні дощі у порі, коли звичайно спека. Дякуйте Богу за гарну перемогу, яку дав нашим вояовникам на фронті Тіґре. Злучіть свої душі, свої руки та свої молитви а нічого не зробить вам наймогутніша зброя.

Непевна внутрішня ситуація в Єгипті.

Кабінетова кріза затягається.

СТУДЕНТСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ.

КАЇРО, 28. I. ПАТ. Студенти всіх університетів страйкують далі. 1200 студентів університету з Ґізі намагались дістатися до Каїру, але їх туди не пустила влада. До Ґізи вислали сильні віділи кавалерії. У вис. школі мистецтва й ремесла студенти хотіли підпалити будинок. Інтервеніювала поліція, при тім багатьох студентів ранили. У Дамангурі ранили 5-ох судентів. У Мансурі, столиці Долішнього Єгипту вчора вибухнули заворушення. Поліція стріляла до юрби та багато осіб ранила. Думають, що припинення кабінетової крізи успокоїть населення.

ДИКТАТОРСЬКИЙ УРЯД АЛІ МАГЕРА ПАШІ.

КАЇРО, 28. I. ПАТ. Алі Магер Паша заявив представникам преси, що король хоче рішучо візвати партію Вафд до співпраці в коаліційному кабінеті. Якби ця партія знову відмовила, тоді король доручить Алі Магерові створити уряд з диктаторськими повновластями. Офіціяльні кола сподіються, що нині скінчиться кабінетова кріза. Уряд створить Алі Магер Паша.

Протибритійська пропаґанда італійців

в Індії.

БОМБАЙ. 28. 1. ПАТ. Італійську пропаґанду в Індії, що її досі вела „Італійська спільнота в Індії" при помочі летючок і брошур, веде тепер в індійській мові римська радіостація. Предметом нападів тієї пропаґанди є Анґлія та телеґрафічні аґенції, що подають ворожі для італійців вістки. У цій пропаґанді підкреслюють журбу Італії за азійські народи. Італійську радієву пропаґанду ведуть також у китайській мові.

Перемога венізелістів у виборах у Греції.

КОРОЛЬ ДОРУЧИТЬ ПРИХИЛЬНИКАМ ВЕНІЗЕЛЬОСА СТВОРИТИ УРЯД.

АТЕНИ, 28. 1. ПАТ. Міністерство внутрішніх справ оголошує вислідн виборів з усіх округ, крім острову Корфу. Ґрупи Цалдаріса, Кондиліса і Теотокіса здобули разом 127 мандатів, прихильники Венізельоса (ліберали) 126 мандатів, народовці 2. Між вибраними лібералами є: Венізельос, Кафандаріс, Папанастазію, Папандрев і Миліонас.

АТЕНИ, 28. 1. ПАТ. З уваги на вислід виборів політичні кола числяться з можливістю створення коаліційного кабінету. Місію створити кабінет дістане мабуть венізеліст Софуліс, як провідник найсильнішої партії.

КОРОЛІВСЬКІ ҐРАТУЛЯЦІЇ.

На вістку про величезний успіх венізелістів грецький король Юрій вислав до Венізельоса, що перебуває за кордоном ґратуляційну телеграму, взиваючи його вертатись до краю та співпрацювати дальше з королем. Безсумнівно, що Венізельос незабаром вернеться до Атен і знову гратиме визначну ролю в політичнім житті.

Декларація французького уряду

в парляменті.

ПАРИЖ, 28. 1. ПАТ. Преса пише, що після того, як уряд у четвер зложить свою заяву, в парляменті зголосять велику скількість інтерпеляцій. Тому дискусія протягнеться і голосування над урядовою декларацією відбудеться щойно в пятницю. Преса висловлює переконання, що вислід голосування буде корисний для уряду.

Кордонний договір між Арґентиною і Болівією.

БУЕНОС АЙРЕС, 28. 1. ПАТ. Міністри закордонних справ Арґентини й Болівії підписали договір, що потверджує задержання статус кво у справі прикордонних маєтків.

Жахлива пожежа дитячої санаторії.

Двоє дітей згоріло. — Багато важко попарених.

НЮ ЙОРК, 28. 1. ПАТ. У місцевості Гальберн у стейті Пенсільванія вибухнула минулої ночі пожежа в санаторії для дітей сухітників. Доглядачка, що перша запримітила пожежу, врятувала, наражуючи власне життя, 16 дітей. Двоє дітей найшло страшну смерть у вогні. Одна доглядачка та багато дітей дуже важко попарених. Рятунковій акції дуже перешкоджував незвичайно сильний мороз.

ОУН і заморська еміґрація.

Перша дія траґедії молодої української дванадцятки, що офіціяльно звалася процесом проти Степана Бандери і тов. за державну зраду й убивство міністра Перацького, на судовій сцені вже закінчена. У весняних місяцях ц. р. буде ще й друга дія в мурах варшавського апеляційного суду; можлива ще й третя, якщо від апеляційного присуду буде касація. Однак все те не змінить основно суті справи. Тому вже нині, коли минуло ся перші враження присуду, можна спокійно занятися деякими явищами і фактами нашого життя, що їх виявлено в часі судової розправи. На цьому місці хочу порушити справу становища нашої американської еміґрації до ОУН і УВО, до їхньої діяльности на українських землях в Польщі.

Про саму орґанізацію, програму й тактику ОУН (Орґанізація Українських Націоналістів) та істнуючої побіч неї і злученої з нею персонально майже тим самим проводом УВО (Українська Військова Орґанізація), не буду багато говорити; вони відомі нашому загалові зі звітів численних карно-судових розправ, цілої довгої низки часописних статтей, подекуди і з брошури Вол. Целевича „Нарід, нація, держава". Наша критика — очевидно з винятком самого заінтересованого націоналістичного табору — вийшла для нашого сучасного підпілля цілковито некорисно. Всі наші громадянські відповідальні чинники, у першу чергу у цій справі найбільш авторитетні українські леґальні політичні партії, осудили без застережень ці обі підпільні орґанізації, признаючи однозгідно їхню діяльність шкідливою для наших національних інтересів.

Підпілля ОУН, як і давніше УВО, давно перестало бути конспіративною орґанізацією. Прибравши масовий характер і вербуючи у свої ряди навіть дітвору, дало само змогу польській поліції цілковито її розшифрувати. Не говорю вже про конфідентів і провокаторів, яких клясичним типом був пок. Р. Барановський зі самбірського процесу. Як оборонець у численних процесах ОУН мав я нагоду на основі актів і розмов з підсудними заглянути і туди, куди не заглядає око звичайного громадянина. У кожній майже справі брав мене жах, що гине *марно* стільки надійних молодих людей. Вони у своїй уяві та у найліпшій вірі прислужитися Великій Справі вчинками, що колідують з обовязуючим карним кодексом, як терор, саботажі і „екси" (експропріяції), приносили зі себе *безцільну й непотрібну* жертву, йдучи за тюремні крати або й на шибеницю. У тіні майже кожного процесу можна було доглянути поліційного конфідента, або що гірше, нераз і провокатора, що видали підсудних у руки влади. Усюди майже виступали типи „сипачів", так добре знані сьогодні з останнього варшавського процесу, що ще у слідстві обтяжили інших обвинувачених та товаришів не волі. В сумі давно вже стало те все причиною надзвичайного морального занепаду у кругах самого підпілля і стало загрозливим явищем для морального здоровля нашої національної цілости.

Історія польського революційного підпілля особливо з рр. 1905—1907 — на яке ОУН і УВО часто покликувалися, не навчила їх багато. Зовсім скоро забули вони, що сам керманич польських боївок з початків польського революційного руху — Йосиф Пілсудський — дав почин у 1907. р. до ліквідації боївок з їх індивідуальним терором

і „ексами“", що часто-густо перероджувалися у звичайний бандитизм. Ще менше винесли вони науки з історії російського революційного руху, зокрема з історії російських соціялістів-революціонерів (есерів), — завдяки конфідентству й провокації опанованого з часом у цілости царською охраною. Забули й те, що нині без порівнання тяжче вести конспірацію у Польщі, як давніше у царській Росії і що голошена ними перманентна національна революція у сучасних відносинах є повним абсурдом. Не кажу вже про наглядні величезні шкоди не тільки моральні, але й матеріяльні, нпр. з осени 1930. р. в часі відомої пацифікації, що була вислідом діяльности ОУН.

У варшавському процесі говорилося багато про т. зв. архів Омеляна Сеника. Урядова тайна закриває й досі спосіб, у який цей архів, зібраний при нагоді ревізії у Сеника і інших діячів УВО і ОУН (Володимира Забавського, Ярослава Барановського, Володимира Мартинця, Остапа Чучкевича, Дмитра Равича й Евгена Кульчицького) в Чехословаччині в рр. 1933. і 1934., дістався у руки польського уряду. Трибунал відкинув внески оборони, що зміряли до висвітлення цієї справи, стверджуючи тільки на основі зізнань свідків з кругів ґенерального штабу автентичність документів, найдених у цьому архіві й переданих опісля польській владі.

На основі документів того т. зв. архіву Сеника, що складався з 418 оригіналів і 2.055 фотографій оригіналів-машинописів і рукописів, на які складалися листи, звіти, протоколи, рахунки та інші організаційні документи, — як теж і зізнань коронного свідка прокуратури Вацлава Жиборського, начальника виділу безпеки в міністерстві внутрішніх справ, стверджено, що ОУН значну частину своїх грошевих засобів черпала з датків української американської еміґрації, головно нашої еміґрації у Злучених Державах Північної Америки. У квітні 1934. р. вибрався там Омелян Сеник (псевдонім в Америці Грибівський), давній діяч УВО, пізніше член проводу ОУН і її боєвий референт та командант акції у „базі“, себто в краю, що на підставі документів архіву виїхав до Америки на литовський пашпорт як Омелян Грибаускас (Грибівський). На американську еміґрацію звернув увагу полк. Коновалець ще давніше і згодом вдалося йому приєднати деяких діячів для акції УВО і ОУН. В Америці УВО не основувало власних відділів, тільки створило там нові орґанізації як свої фактичні експозитури, звязані з Головною Командою УВО.

Тими орґанізаціями на американському терені є: 1) О.Д.В.У. (Орґанізація Державного Відродження України), що ділиться на 47 відділів у Злучених Державах і видає свій орган „Вістник О.Д.В.У.“, 2) Обєднання Українських Націоналістів, яке веде свою діяльність теж у Злучених Державах і 3) У.Н.О. (Українське Національне Обєднання) в Канаді, що веде свій орґан „Новий Шлях“. Діяльність УВО чи пак ОУН знайшла відгомін і в Південній Америці (Бразилія і Арґентина), а її цілям на терені Бразилії служить „Український Хлібороб“ з Куритиби в Бразилії. В допомоговій акції для ОУН працювали на північно-американському терені тамошні українські орґанізації, а саме Чорноморські Січи і Стрілецька Громада та ціла низка пресових органів, у першій мірі „Народне Слово“ з Пітсбурґа в Пенсильвенії, а частинно й щоденник „Свобода“.

В часі побуту у Злучених Державах Омеляна Сеника-Грибівського оголошено з кінцем 1934 р. в деяких тамошніх українських часописах відозву з підписом Евгена Коновальця („Постій, в місяці жовтні 1934“) — як головного вожда ОУН — до української еміґрації в Америці зі зазивом дати грошеву піддержку ОУН для переведення в життя її цілей. Коновалець у відозві пише: „Я, вперше на протязі 14-літнього істнування й діяльности організованого Революційного Руху звертаюся з оцим зазивом у такій безпосередній формі. І роблю це свідомий відповідальности кожного мого слова. До цього приневолює мене вага переломового історичного часу, що його переживаємо, й свідомість сумних наслідків, які вигринулиб, колиб ми так дуже важливу хвилю проґавили“. Відозву передрукували й деякі українські часописи в Канаді і Бразилії, а з редакційних зазивів („Нар. Слово“ ч. 47 з 29/XI 1934) виходить, що рішено зібрати впродовж одного року 1934/35 — 40,000 долярів на фонд ОУН для переведення кровавої розправи. „Укр. Хлібороб“ ч. 1 з 2/І. 1935 р. у редакційній статті „Приходить час“ пише, що „приходить останній час на старокраєвих рабів в докторських фраках і в ризах князів церкви, що бють чолом перед ворогом і в польських державних інтересах виповіли війну своїм українським дітям та разом з поляками прирекли знищити орґанізацію ОУН, що єдину нашу національно-політичну гечію, що невпинно бореться за нашу державу“. „Тому вожд української національної революції, Евген Коновалець, у цю рішаючу хвилю звертається до всеамериканської еміґрації, як до національно-фінансового резервуару, щоби став йому до помочі в боротьбі“, — до якої бракує „лише грошей на муніцію і переведення терору“.

Це тільки принагідні виїмки, бо цілої української американської преси з останніх часів не довелось мені переглянути, бо наслідком заборони дебіту в Польщі не мають її навіть редакції краєвої української преси.

Другим емісарем — на Канаду — був теж один з керманичів ОУН полк. Роман Сушко, що виїхав за океан як Микола Мельничук. Оба вони — Сеник і Сушко — розвинули за морем дуже живу пропаґанду за піддержкою акції ОУН серед нашої еміґрації — допливом долярів. Очевидно, пропаґанда не перебирала у засобах. На старокраєвих леґальних товариствах і орґанізаціях, у першу чергу на її передових діячах, не лишали вони сухої нитки. Назви „раби з ундо-клерикально-радикального табору“, „хруні“, „зрадники“ — на наших відомих й заслужених старокраєвих діячів, були ще доволі „парляментарні“ вислови в їх устах.

А вислід цієї демагогії ОУН за океаном? Поширення недовіря у широких кругах нашої заморської еміґрації до краю, обмеження, а то й припинення піддержки на старокраєві культурні, харитативні і взагалі загально-національні потреби, на які наша американська еміґрація давала досі свій гріш. Але й сама акція емісарів ОУН і співпрацюючих з нею заокеанських організацій, про які вище згадано, з фінансового боку не зовсім дописала. Не зібрано там отих 40.000 долярів впродовж одного року 1934/35, як цього жадав провід ОУН на залізний фонд ОУН. Згідно з депозиціями св. Жиборського (зізнавав мабуть на основі актів з архіву Сеника і з конфіденціональних відомостей) за час від 1930/31 по 1935 рік зібрала ОУН серед нашої заокеанської еміґрації суму 24.000 долярів, з чого половину призначила на боєву акцію в краю.

Виправа емісарів ОУН до Америки по золоте руно не дуже дописала. Зате ОУН осягнула одно — в краю непотрібне заповнення польських вязниць і концентраційного табору в Березі Картуській нашою молодю, поширення у своїх власних рядах конфіденства й провокації і, як їх вислід, моральну деправацію молоді та усунення її від позитивної конструктивної праці. Це фактичний біланс діяльности ОУН в краю з великим відємним сальдом. Та й за океаном це білянсове сальдо діяльности ОУН не є додатне. Великим мінусом є передовсім **відчуження значних кругів нашої заморської еміґрації від живих звязків з краєвими творчими національними орґанізаціями та взагалі нехтування конструктивної праці в краю.** Величезний хаос у поглядах на старокраєві справи й потреби з трудом прийдеться тепер усувати та привернути давні **щирі взаємини заморської еміґрації з краєм.**

Упадок впливів ОУН оздоровить теж і відносини серед нашої заморської еміґрації і приверне її до нормальної співпраці з краєм та його національними установами для здійснення нашої спільної Великої Справи.

Д-р Степан Баран.

З польської преси.

„Маршал“ Тухачевський за домовиною короля Юрія.

Як відомо, на чолі совітської делеґації, що виїхала на похорони анґлійського короля Юрія, станув свіжо-спечений „маршал“ Тухачевський, що їхав з Москви до Льондону через Варшаву й Берлін. З цього приводу „Час“ поміщує цікаві уваги:

„Спізнений на цілих 15 літ станув прецінь маршал Тухачевський у Варшаві, до якої не судилось ввійти йому слідами фельдмаршала Пашкевича з вересня 1831. року. Станув переїздом, отже подібно, як гадав це зробити й тоді, ломлючи польську барієру, щоб через союзницьку Німеччину вилити на Захід Европи велику ляву комунізму. Тільки теперішній переїзд маршала був інший, трохи скромніший. Маршал вдовольнився одним переділом звичайного цивільного поїзду, забравши на дорогу кілька французьких романів і — як це підхопили брукові ґазетки — останнє число „Кіна“. Дорога маршала Совітського Союзу вела через неприязну сьогоднішню Німеччину до заприязненої — чи радше „майже“ заприязненої — Анґлії, щоби в імені батьківщини клясової революції завести палкі запевнення про жалобу, в якій потонув Союз Соціялістичних Республик Рад на звістку про смерть анґлійського короля. Маршал Тухачевський, переїзджаючи через Варшаву, мав нагоду до міркувань над дорогами, якими котиться малевький людський світок. Щодо ролі, яку сам має виконувати на дворі короля Едварда VIII., то воно не повинна була його заскочити: колишній ученик „корпусу пажів“ і юнкер ґвардійського полку Миколи II. міг остаточно припускати, що військова карієра в армії цісарсько-російській може готовити йому ті самі репрезентаційні можливости, які сьогодні стали участю маршала армії російсько совітської...“

До тих іронічних уваг слід додати, що варшавські журналісти мали на двірці розмову з Тухачевським, в якій той останній „дипльоматично“ натякав на замір довше залишитись у Льондоні для якихось дипльоматичних розмов. Товариш Тухачевського, ґенерал Вітолд Путна розмовляв з журналістами чистою польською мовою. При тій нагоді „Час“ пригадує і поляка Станіслава Косіора, премієра УССР, „не стільки зукраїнізованого, скільки зрусифікованого“...(Про Дзержинського і Менжинського „Час“ забув.)

З пізніших телеґрам знаємо, що коли Тухачевський приїхав до Льондону, то якийсь робітник почав викрикувати оклики на честь Совітів. Товариші того робітника моментально зацитькали його і втягнули вглиб юрби. Сам Тухачевський — нібито з „делікатности“, з огляду на жалібний настрій — негайно стягнув занавіску на вікні ваґону. З делікатности, чи може з тої самої причини, яка казала анґлійській поліції перевести справжню мобілізацію для охорони „дорогих гостей“, що більше клопоту собою роблять і більше своєю появою при таких нагодах несмаку викликують, ніж радости з приводу „міжнародньої солідарности“ у виявах жалю?!

—o—

Бої в Північнім Китаю.

ПЕКІН, 28. 1. Між відділами армії ґен. Су Че-Юана й відділами міліції автономної східної частини Гопеї прийшло до битви біля Чан-Пін-Чу, у віддалі 30 км. від Пекіну. Згідно з вістками з мірodатних джерел битва триває далі.

Совіти видають міліярди на зброєння.

Як подає „Морнінґ Пост“ з дня 15. і „Таймс“ з дня 17. січня, Центральний Виконавчий Комітет Совітів ухвалив буджет на 1936. рік. У тому буджеті призначено величезну суму, бо аж 14 міліярдів і 800 мільйонів рублів (майже три міліярди долярів!) на самі зброєння і на удержання війська. Цьогорічний совітський буджет перевищає вдвоє суму, видану на військові цілі минулого року. Таку фантастично високу суму призначує на зброєння держава, якої представник у Союзі Народів удає найбільшого прихильника розброєння і представляє Совіти як найбільше миролюбиву державу світу.

Совітські політики стараються управедливити перед світом причину своїх зброєнь; „маршал Тухачевський — як подає „Таймс“ — заявив, що цей видаток представляє мінімум, потрібне на забезпечення границь, які є загрожені Японією і Німеччиною“.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Делеґація парляменту у короля Едварда VIII. Король Едвард VIII. прийняв в понеділок у королівській палаті делеґацію парляменту, зложену з представників усіх партій, що вручила королеві адресу, ухвалену в четвер. Адресу вручив прем. Болдуін. Свято тревало дуже коротко.

— Переможний марш комуністичної армії у Китаю. 30-тисячна комуністична армія посувається, як подають з Кантону, з провінції Гунан на південь. Вона зайняла Квей-Янг, столицю провінції Квей-Чу. Кожної хвилини жовті комуністи можуть зайняти місто Куе-Тін, віддалене 50 км. на схід від Квей-Янґ. Щоб стримати похід комуністів, на боєву лінію з поспіхом висилають усіх вояків, які є до диспозиції.

— Остання чолобитня королеви-вдови Юрієві V. Англійська королева-вдова Марія разом з членами королівської родини склала вчора пополудні останню чолобитню тлінним останкам короля Юрія V у Вестмінстерській катедрі, де була 10 хвилин. Публику просили, щоб на цей час вийшла з каплиці.

— „Хай живе магометансько-християнська єдність“. З Єрусалиму повідомляють, що у заворушеннях у Дамаску в минулому тижні багато осіб ранили й убили. Між християнами та магометанами прийшло до порозуміння. Це викликало ентузіязм. Маніфестували окликами „Нехай живе магометансько-християнська єдність“ і т. п. Водночас кінчиться у Дамаску тижневий страйк. На вулицях придержує ладу 2 тис. марокканських і сенеґальських вояків. Провідники політичних партій домагаються від французького високого комісаря, щоб привернув конституцію з 1928 р., який відмовився переговорювати під натиском. Загально вважають, що президент Сирії напевно уступить.

З нашої кооперації.

СТАН НАШОЇ КООПЕРАТИВНОЇ ПРЕСИ В 1935 Р.

Українська кооперативна преса в 1935 р. представлялася так: 1) офіційний орган Ревіз. Союзу Українських Кооператив „Торговельно-Кооперативний Часопис“ виходив як ілюстрований тижневик у 3.600 примірниках; 2) популярний ілюстрований місячник для членів кооператив „Кооперативна Родина“ виходив у 20 тисячах примірників. Ціна цього масового органу РСУК дуже низька — 5 сот. від числа. 3) „Кооперативна Республика“, популярно-науковий кооперативний журнал, виходив накладом РСУК що місяця в 1000 примірниках. Передплачували його переважно службовці Централь та Окружних Союзів, молочарень, банків та більших кооперативних обєднань; 4) орган Маслосоюзу „Кооперативне Молочарство“ виходив у 1000 примірниках. Коли порівнати з чужими народами — це все таки слабі висліди. Взяти хочби німців у Польщі: їхнє кооперативне обєднання видає також три часописи (2 тижневики і 1 півмісячник), одначе на кожну німецьку кооперативу у Польщі припадає аж 1.195 прим. цих часописів на рік, а на кожного члена 19 примірників на рік. У нас припадає на 1 кооперативу на рік 140 прим. кооперативної преси, а на одного члена всього 1 прим. річно.

ОБНИЖЕННЯ ВІДСОТКОВОЇ СТОПИ ВІД КРЕДИТІВ У ЦЕНТРОБАНКУ.

Президія Надзірної Ради Центробанку рішила на внесок Дирекції обнизити процентову стопу від кредитів, уділених кредитовим кооперативам, на 8% у річному відношенні.

МАНДРІВНА КООПЕРАТИВНА БІБЛІОТЕКА Р. С. У. К.

Ревізійний Союз Українських Кооператив зложив три мандрівні кооперативні бібліотеки для вжитку Окружних Союзів, які самі не всилі покищо закупити для себе власних бібліотек. Ці мандрівні бібліотеки складаються кожна з 59 книжок і так: 14 книжок з економії та кооперативної історії і теорії, 6 з групи біографій визначних кооператорів та економістів, 8 про кооперативні підприємства, 4 з ділянки кредитової кооперації, 5 про кооперацію в чужих краях, 4 про шкільну кооперацію і кооперативне виховання, 6 про організацію і господарку кооператив та 12 пропаґандивної літератури.

СВЯТОЧНЕ ПРИРЕЧЕННЯ ПРОВОДІВ КООПЕРАТИВ.

На недавнім краєвім зїзді Окружних Союзів у Львові піднесено думку, щоби для більшого пошанування обовязків, що їх перебирають на себе члени управ і надзірних рад кооператив, ввести святочні приречення цих новообраних членів кооперативного проводу перед загальними зборами дотичної кооперативи. Згідно з цим побажанням випрацював РСУК текст такого приречення і передав Окружним Союзам до виконання. Технічно будуть переводитись ці приречення так, що після вибору предсідник загальних зборів взиває усіх приявних встати і зідчитує текст приречення, після чого кожний новообраний член управи і надзірної ради по черзі словом „прирікаю“ зобовязується виповнювати наведені в приреченні обовязки.

В. Л.

Гостра критика політики міністерства пошт і телеґрафів.

Високі оплати за листи і телефони.

У понеділок 27. січня ц. р. соймова буджетова комісія радила над прелімінарем буджету міністерства пошт і телеґрафів. Референт пос. Сікорський заявився за комерціялізацією пошт і телеґрафів, бо тоді дійде до обнижки оплат за листи, телефони, радіо і т. д.

У Польщі оплати за листи куди вищі ніж за кордоном, бо оплата за пересилку листа сягає 25 сот. тоді, як за кордоном лише 9 до 17 сот. Те саме можна сказати про оплати пошт. пачок. Хоч Польща на основі кількости населення займає 6-те місце в Европі, то щодо кількости посилок і телефонічних розмов займає 26 місце, щодо радіослухачів 19-те місце, щодо телеграм 17-е місце.

Дохід Польського Радія зріс з 75.000 зол. у 1933-4, в 1934-35 р. на 372.000 зол. зиску. „ПАСТ-а“ повідписувала на амортизацію 6.370.000 зол. і по заплаті податків 2,898.000 зол. **мала чистий зиск 5,731.000 зол.** За перший рік 1935 р. зиск „ПАСТ-и“ сягав 7,170.000 зол. Тому оправданими є домагання, щоби обнизити телефонічні оплати касуючи чисельники, контингенти й оплати за заложення телефонів. Референт ствердив, що оплати за міжмістові і міждержавні розмови є дуже високі порівняно до загальної дефляції. Радіо збюрократизоване і нині має 700 урядовців. Село нарікає, що радіо доходить лише до мешканців міст. Місто нарікає, що авдиції для селян тягнуться 10 годин, а для промислу і торговлі призначується 2 години місячно, хоч на загальне число 458.000 радіоабонентів є 428.000 міських абонентів.

У дискусії промовляло кілька послів, між ними довшу промову виголосив пос. З. Пеленський, зміст якої подаємо окремо.

По промовах послів вияснення давав мін. Каліньский. Ствердив, що господарське положення „ПАСТ-и“ є дійсно дуже добре, бо спілка виплачує 12 відсотків. Уряд веде переговори зі шведами у справі зміни некорисного для Польщі договору з 1929 р., що обовязуватиме до 1947 р. Дир. Польського Радія Стажинський боронив діяльности радія перед закидами послів. Домагання, яке вилвигнув пос. Пеленський, висунули вперше українці. Дирекція Польського Радія вперше звернулась цього року до Митрополита Шептицького, який теж виголосив на Свят-Вечір Різдва промову. Радіо передавало теж коляди і запросило українську співачку до співпраці. Одначе львівська радіостація не може присвячувати на льокальні програми більше часу ніж годину, бо радіопрограма є загально-польська. Зрештою так діється в Англії.

МІНІСТЕРСТВО ПОЧТ І ТЕЛЕҐРАФІВ.

Зміст промови пос. З. Пеленського, виголошеної дня 27. січня ц. р. на буджетовій комісії при дискусії над буджетом Міністерства Почт і Телеґрафів.

Обговоривши почти і телеграфи, як підприемство, яке мае старатися, щоб у торговельний спосіб, якнайліпше обслужити своїх клієнтів, себто громадянство, пос. Пеленський звернув увагу, що почта і телеграф зовсім не беруть під увагу, що працюють на величезних просторах, заселених більшістю українського населення. Почта і телеграф зовсім нехтують права української мови та не вважають за відповідне обслуговувати українського громадянина як свого клієнта так, якби це повинно робити торговельне підприемство. Розпорядком був. Ґенеральної Дирекції Почт постановлено, що поручені листи, грошеві перекази і т. д. мають бути адресовані виключно в польській мові. Звичайні листи на нашу територію мусять мати місцевість і почту виписані польською мовою. Що це значить? Чому Міністерство Почт нехтує права української мови? Український громадянин мае право, згідно з законом у 5-х воевідствах, писати у своїй рідній мові до всіх урядів і вимагати відповіди в українській мові. Напевно почуються голоси, що це зроблено для управнення функціонування почти, що не всі урядовці знають українську мову. Питаю панів, хто для кого: чи загал громадян для урядовців, чи урядовці для загалу? Таж кожний урядовець, що працюе на нашій землі, обовязаний знати українську мову в письмі і слові. Це наше добре право і ми домагаемося зміни дотеперішнього розпорядку в цьому напрямку, щоб, як це було давніше, в перших роках істнування Польщі, було можна користуватись на почті без обмежень українською мовою. Коли мова про урядовців, то слід ствердити, що Міністерство Почт і Телеґрафів зуміло повести так персональну політику, що нині зі свічкою в руках тяжко знайти урядовця чи листоноша українця. Доходить до того, що робляться труднощі навіть для українців листоношів на селі. Домагаемося приймання українців до служби на нашій території.

БЮРОКРАТИ ВІД ЗЕЛЕНОГО СТОЛИКА.

На комісії говорили про бюрократизм у дирекціях почт і телеграфів. У звязку з цим посол П. наводить приклад, як то видають приписи для влаштовування внутрішніх — домових — телефонів у фірмах чи установах, наказують робити ріжні дороги, пляни получень і т. д., а коли фірми й установи це зробили, видали багато гроша, приходить повідомлення з дирекції почт у Львові, що міністерство відкликало свое заряджения, видане перед кількома місяцями і вже не треба тих плянів та описів доставляти. Чи не ліпше було наперед подумати і не наражувати громадян на втрати? Цеж очевидний розпорядок бюрократів від зеленого столика!

Дальше обговорив промовець кепську доставу листів на селах у звязку з введенням волостей у полудневo-східних воевідствах. Тепер не знати, хто е властиво почтовий уряд — волость чи почта? Листи мандрують з почти до волости, чи пак з волости до почти і в кожному разі село дістае опізнену почту. Давніше без волостей достава почти відбувалася значно справніше і треба би привернути давній стан, коли то кожна громада сама відбирала почту через свого післанця.

РАДІО.

З черги перейшов пос. Пеленський до обговорення радіевих авдицій. Львівська радіева надавча стація не надала в 1935 р. ані одної української мовної авдиції, крім кількох богослужень та деяких українських пісень. У мин. році були дві авдиції в українській мові з Варшави: проф. Стоцького і Лотоцького. Чи дирекція польського радія не знае, що львівська стація працюе на терені, заселенім великою українською більшістю? Відома річ, що в інших державах, де живуть побіч себе ріжні національности, радіо відступае для кожної національности якусь скількість часу. Хочби взяти за приклад Чехословаччину, де щодня йдуть у Празі дві години німецькі авдиції, а в іншій радіевій стації (Кошиці) дуже часто надають українські авдиції. Є навіть в Америці часті українські авдиції, лиш львівська стація ніяк не хоче давати українських авдицій. Не вважаю за українські авдиції, коли дозволяють українцям говорити в польській мові про українську літературу і т. п. Домагаемось авдицій в українській мові зі всіх ділянок життя. Щодня е час 2—3 год. на муринську музику (всякі танґа). Кількож у нас муринів живе? Чи це не дивно? Нині читав я в „Ґазеті Польскій“ подяку поляків зза границі для польського радія за те, що мають можливість чути щодня свое рідне слово в радіо. Невжеж ми не маемо права чути з радія нашого рідного слова? Цеж річ природна і всім зрозуміла і кожний хоче чути свою мову, свою пісню, свою музику. Бо щож діеться? Нема цього у Львові, то треба наставляти радіо на Київ, Харків чи Одесу. Одначе звідти йде не лиш українська пісня, не лиш українська музика, але й большевицька пропаганда. Стверджую, що львівське радіо, тому, що не надае українських авдицій, е одним з дуже поважних чинників у поширюванні комунізму на сході. Ми з нашого національного погляду цього собі не бажаемо і вважаемо нашим добрим правом домагатися щоденних українських авдицій у львівському радіо. Є на це відповідні українські мистецькі й наукові сили. Про це, чи така поведінка львівського радія, що причиняеться до поширення комунізму на сході, відповідае міністрові внутрішніх справ, не берусь рішати.

Українське громадянство домагається рішуче введення повновартних українських авдицій зі всіх ділянок життя.

П. К. О.

На закінчення обговорю Почтову Касу Ощадности і її національну політику. До 1925 р. можна було чеки П. К. О. виповняти по українськи, тепер це заборонено. П. К. О. е банковим підприемством і не можна ніяк зрозуміти, чому не уважае за потрібне обслуговувати українських клієнтів в українській мові. Не можна виправдуватись тим, що урядовці не володіють українською мовою. Всі урядовці, в якім би це уряді не було, що хочуть працювати на наших землях, обовязані знати українську мову в письмі і слові. Стверджую, що П. К. О. ані у Львові ані в централі не дае праці українцям.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагае при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

§19.

Львів, 27. І. 1936.

Львівське Городське Староство. Пресове Бюро.

На основі § 19. пресового закону прошу помістити це спростування тими самими черенками і на тому самому місці, на якому була замітка в „Ділі“ ч. 14. з 21. І. 1936. під наг. „Дивні заборони ліського старости“.

Городський Староста
К. Протасєвич

Неправдиве е твердження в наголовку згаданої статті, начебто на терені ліського повіту були видані „дивні заборони ліського старости“, натомість правдою е, що заборони закладання деяких товариств видавані були згідно з постановами розпорядку Президента Річипосполитої з дня 27. жовтня 1932. р. (Д. У. Р. П. ч. 94. поз. 808)

Неправдою е, що в ліському повіті розвязують читальні „Просвіти“, натомість правдою е, що розвязано тільки читальню „Просвіти“ в Степковій з причини переступлення обсягу діяльности, очеркненої статутом, що передбачено в статті 26-ій згаданого вище розпорядку.

Неправдою е, що в ліському повіті забороняють закладати „Луги“, натомісць правдою е, що позволяли і позволяють засновувати „Луги“, а заказують виключно у випадку, передбаченому в законі про товариства.

Неправдою е, начеб то Староство в Ліську не позволяло на вистави в Лукавиці, натомість правдою е, що Староство в Ліську позволило читальні „Просвіти“ в двох останніх роках на 4 вистави і 4 забави з танцями.

Неправдою е, начеб то голова одного товариства на інтервенцію у Воевідстві дістав відповідь „занятися іншими повітами, ліський повіт покищо залишити“, натомість правдою е, що такої відповіди ніхто у Воевідстві нікому не давав.

Неправдою е, начеб то з цього приводу громадянство ліського повіту огірчене і невдоволене, бо не може зрозуміти, чому забороняеться засновувати взагалі в цілому повіті руханково-спортові товариства „Луги“ і розвязуеться численні читальні читальні „Просвіти“, натомість правдою е, що загал громадянства тими справами не займаеться, а навіть істнуючі відділи спортово-гімнастичного Т-ва „Луг“ його не інтересують, доказом чого те, що громадянство не піддержуе діяльности тих відділів і позволяе на ліквідацію вже істнуючих товариств, як нпр. „Лугу“ в Райськім і 6 читалень „Просвіти“ в повіті, що е вже від ряду літ цілковито нечинні.

Неправдою е, начеб то ліський повіт призначений був під експерименти і що в тому повіті припинено вже діяльність майже всіх читалень „Просвіти“, кружків „Сільського Господаря“ і т. п., натомість правдою е, що ліський повіт не призначений під ніякі експерименти і що в тому повіті не припинено діяльности читалень „Просвіти“, кружків „Сільського Господаря“ і т. п. доказом чого е істнування на терені ліського повіту 77 українських товариств.

Похорони анґлійського короля Юрія V.

ЛЬОНДОН, 28. 1. ПАТ. Нині відбудуться похорони. 11 тисяч вояків створить шпалір від Вестмінстеру до стації Педдінгтон. В Гайдпарку примістяться комбатанти всіх закордонних комбатантських союзів. Похід ітиме вулицями Льондону щонайменше дві години. Батерії гармат дадуть почесні сальви. Похорони, на бажання короля Едварда VIII. будуть по змозі, якнайскромніші.

ХОЧУТЬ ВОСТАННЄ БАЧИТИ СВОГО КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, 28. 1. ПАТ. 15 тисяч вояків і моряків та 10 тис. поліцаїв береже ладу здовж хідників льондонських вулиць, куди йтиме жалібний похід. На шляху з Вестмінстеру до Педдінгтон, на просторі 7 км. від скорого ранку дожидають незчислені юрби, що хочуть побачити жалібний похід..

Знову перемога італійців.

Оптимістичні італійські вістки з африканських фронтів.

РИМ, 28. 1. ПАТ. Марш. Бадоліо телеґрафуе: Кольона, зложена з чорних сорочок під проводом ґен. Аґостінія зайняла 26. січня місцевости Малеа, Меврі, що віддалені на 210 км. від Дольо. Підчас сутички з ворожими відділами згинуло 1467 абісинських вояків. Провідник племени Діґалія — Ґебеадді з войовниками піддався італійській політичній владі.

Підчас бою в околиці Ґанале і Дорія і в дальшій акції згинуло 10 тисяч абісинців. Італійські втрати незначні.

В руки італійців попали харчеві склади й муніція, всякий военний матеріял та радіостація. Серед добичі найшли теж ланцюги для полонених. Один із відділів найшов шатро з вирядом бельґійського старшини, що е дорадником раса Дести. У бою стріляли абісинці кулями дум-дум.

На еритрейськім фронті далі очищують район Тембієн. Над рікою Сетіт намагались абісинці наблизитись до італійських стійок в околиці Абенаві. Їх відігнали скорострілами.

На всіх відтинках проявили живу діяльність літаки.

ПАРИЖ, 28. 1. ПАТ. Згідно з італійськими інформаціями, абісинці збираються в районі Аддіно-Аббі-Адді, Енда-Маріям-Кворам під проводом раса Касси й раса Сеюма. Вони задумують наступати в північнім напрямі й хочуть перетяти лучність між фронтом та підпіллям італійців. Супроти того італійська команда вирішила розпочати наступ у районі Тембієн-Ендерта. В тій офензиві мають взяти участь еритрейський корпус і відділи другого і третього корпусу европейської армії. Відділи третього корпусу зачали наступ 19-го й заняли Дебрія Неґаіде. Військова акція в Тембієні почалася 20-го а тимчасом інша колюмна еритрейських військ посунулась від просмику Адаро до верхів на схід від Мельфа а

зустрінула відділи противника біля Цербок-Керката. Після завзятого бою, що тревав від ранку до вечора, італійці відкинули ворога до Мельфи. Рівночасно дивізія чорних сорочок, що мала забезпечити просмик, пішла вперід під Адді-Аббі.

З відчитової салі.

„ДРАГОМАНІВ І СУЧАСНІСТЬ", дискусійний вечір, уладжений 25-го ц. м. Т-вом Письменників і Журналістів. Саля „Української Бесіди".

На тему „Драгоманів і сучасність" виголосив довший (трохи задовгий) реферат д-р Карло Коберський, який для вигоди слухачів описав навіть його головні думки на одній сторінці та роздав присутнім. Ті думки референт сформулював у 21 тезах. Доказував передовсім високу позитивну вартість Драгоманова, його духової спадщини, для сучасного українського покоління. Драгоманів був свідомим українським соборником і то теоретиком та практичним діячем і дорівнював йому тільки Грушевський. Драгоманів був чільним борцем за політичну свободу одиниці і національностей; був ворогом московського централізму, хоч би під революційною вивіскою. В основні права людини включав право на самоуправу громад, областей і національних територій.

Протиставився пропаганді рев. терроризму, пропагуючи у свою чергу систематичну підготову до масової боротьби проти царату. Противився, щоб втягати молодь у революційну роботу. Був ідеалістом та життєвим оптимістом і вірив майже містично у поступ людства та народів. Критика Драгоманова потрібна, його погляди вимагають коректур, але більшість тих поглядів має завжди свою вартість і тривке значіння. Словом, Драгоманів — це велитень праці й жертвенности для України, для якого треба мати найбільшу пошану навіть при критичному підході до нього, чого — на думку прелегента — не тримаються деякі його сучасні українські критики.

Реферат д-ра Коберського був палкою обороною імени Драгоманова, дарма, що не дав одного суцільного образу постаті Драгоманова та вражав однобокою тенденцією. Корреферат *д-ра Константина-Чеховича* був технічно більш прозорий і внутрішньою конструкцією більш одностайний, а проте відзначався ще яскравішою тенденцією — у зовсім протилежному напрямку. Корреферент розглядав значіння Драгоманова для церкви, українського народу і проблем української державности (чи державви взагалі) і в усіх трьох точках доказував при помочі цитатів наскрізь негативну ролю Драгоманова як атеїста, анархіста й москвофіла, чи навіть моск. великодержавного патріота. При кожній з трьох точок д-р К. кінчив висновком, що „прапор з іменем Драгоманова слід зняти" тим, що цінують віру й церкву, націю та державність. Д-р К. Чехович тримався пристойного тону, а проте переякраване на тенденція змісту і ті різкі його висновки вплинули саме на загострення дискусії.

Тому, що на салі були присутні однаково переконані свідомі драгоманівці, чільні діячі радикального й соціялістичного українського табору, та з другого боку були там і активні діячі табору католицького, зокрема чимало молоді з КАУМ, атмосфера на салі була досить „гаряча". Предсідник сходин *д-р Мирон Коновалець*, звернувся з покликом, щоб стримуватись з надто яскравим виявлюванням своїх симпатій для окремих промовців і щоб самі промовці трималися академічного тону дискусії, та — на жаль — це не мало повного успіху. Прикро вражало теж, що дехто з дискутантів уважав можливим виступати, не знаючи творів Драгоманова.

Перший із промовців д-р *М. Стахів* закинув *д-рові Чеховичеві* тенденційний підбір цитатів лише із одного — найдавнішого — періоду діяльности Драгоманова та промовчання еволюції Драгоманових поглядів. *Д-р Юрій Студинський* казав про імя Драгоманова на чужині. *О. д-р Конрад* підкреслював думки д-ра Чеховича. *Д-р Кирило Студинський* казав про потребу шанувати людей праці і заявив, що „критикувати діячів з европейською освітою можуть тільки люди з европейською освітою". Д-р І. Копач звернув увагу на величезний позитивний вплив Драгоманова на цілий великий гурт чільних галицьких громадян та на пієтизм Павлика до Драгоманова. Ред. *З. Пеленський* говорив про нові ідеї націоналізму, що заступають ідеї Драгоманівщини. *М-р М. Добрянський* признавав значіння Драгоманова як методика-вченого, але твердив, що його ідеї мали погубний вплив на практиці 1917-18 року. *Ред. І. Кедрин* звернув увагу на загальний зріст непримиренности у полеміці на академічні теми та висловив острах, щоб українській католицькій церкві не принесла шкоди надто велика непримирність тих деяких католицьких діячів, які зовють всіми засобами з дійсними і уроєними ворогами, так само, як колись радикальному таборові пошкодила дика боротьба проти церкви і духовенства. М-р Ісаїв уважав можливим схарактеризувати погляди ред. Кедрина, як „оборону брата в його полеміці з д-ром Чеховичем" (тільки сам той виступ п. Ісаїва вже дискваліфікує його: адже нечувана річ, щоб у полеміці та ще й на прилюдному форумі, добачувати й витягати якісь фамілійні моменти, — так, начеб когось цікавить брат, сват чи тітка п. Ісаїва або проф. Чеховича, який, замісць відмежуватись від того виcoкого п. Ісаєве, вважав можливим покликуватись на нього).

Дискусія затягнулася поза 11. год. вночі. Той дискусійний вечір виказав ще раз велике зацікавлення нашої публики суспільними темами: таких вечорів повинно бути якнайбільше.

Анґлійська преса про варшавський процес.

II

Як відгомін процесу помістила анґлійська преса також довші статті про політичне положення Польщі і про відносини Польщі до Литви, яку міністер Бек обвинувачує у свому експозе за піддержування українських націоналістів.

„Таймс" з 16. ц. м. містить довшу політичну статтю під наголовком „Положення Польщі в Европі. Намічення ширшої політики". Стаття обговорює докладно експозе міністра Бека і його закордонну політику, цитує його слова, що „хто хоче з нами співпрацювати, мусить перше прийти з нами до порозуміння. Себто іншими словами — нема готових на міру Східних Пактів". Згадуються „знамениті відносини, базовані на давній традиції та спільні інтереси з Італією", а також приятельські взаємини з Францією, Німеччиною, Латвією, Румунією і Совітами. Міністер Бек, як пише „Таймс", особливо підчеркнув сердечні відносини з Великою Британією. Натомісць гостро виступив проти Литви, називаючи її „небезпекою мира" за те, що „піддержувала і піддержує" акти терору в Польщі. Стаття закінчується: „Хоч не прямий, але не менше впадаючий в очі обрзець, як зареагували на той присуд українці, показує факт, що вчора в соймі підчас голосування в буджетовій комісії міністерства військових справ посол Целевич заявив в імені Української Парляментарної Репрезентації, що поляки й українці стоять тепер на дорозі до наладнання нормальних і конструктивних взаємин і хоч українці все ще мають свої застереження дотично справ в армії, вони розуміють, що істнування сильної польської армії лежить також і в українському інтересі. Він опісля заявив, що Українська Парляментарна Репрезентація буде голосувати за прийняттям буджету. Це перший раз в історії сойму, що українці, як ціла група, сказали своє „так" до військового буджету".

Статті на тему експозе міністра Бека подали ще „Дейлі Геральд" (16. січня); „Морнінг Пост" (16. січня); „Манчестер Ґардіян" (16. січня) та ін.

Крім того „Манчестер Ґардіян" помістив 18. січня ц. р. довшу статтю під наголовком „Нові лі-

---

ФЕЛІКС ЛЯНҐЕР.

Свято уродин.

Того дня, коли Франц скінчив 40 літ, рішився він на сміливу річ: підійшов до телефону і покликав Ізу. Не говорив з нею від літ, а проте вона негайно пізнала його голос

— Що чувати?

— Дякую. Що чувати у тебе?!

Ті зовсім буденні фрази мали на меті замаскувати якесь почування обоїх. Минуло вже 20 літ від їх першої дружби, коли саме він скінчив гімназію і вступив до підприємства з хемічними виробами, а вона 17-літня була машиністкою в адвоката. З повним запалом першої великої симпатії ходили вони в ті часи разом, щоб ділитись вечірньою перекускою і склянкою пива. Ніякий Крез не міг би був відкупити від них такого бенкету.

Тепер Франц був сам директором фабрики, що почав колись практику, Іза зробила теж свою карієру — вийшла замуж за свого шефа. Ах, ця юля! Довго мусів Франц чекати, заки став власним паном.

— Чи ти знаєш, що нині мої уродини? — спитав Франц.

— Справді? Всього найкращого! Ах, правда, що це твій день. Які це уродини з черги?

— Сорокові!

— Боже — зідхнула Іза — як ми хутко старіємось.

— Вже 20 літ, як ми знаємось — сказав Франц. — Чи ти хотіла б відсвяткувати нині мої уродини?

— Я?

Голос її звучав здивовано ... і з приємним відтінком неначе радости.

— Правду кажучи, то це добре складається. Я дома сама; мій чоловік виїхав. Куди хочеш піти?

Франц не мав сміливости відповісти просто: „Зайди до мене" і сказав:

— Чи ти пригадуєш собі той день, коли ми вперше вийшли разом за місто? Було це у мої двадцяті уродини. Ми виїхали до „Казкового замку" над озером і були би з приємністю ввійшли до середини, якби були мали гроші на дорогий ресторан. А так пішли до звичайного шиночку і приємно провели час. Чи не могли би ми нині поїхати до „Казкового замку"? Я саме маю нове авто, а з касою дамо собі якось раду.

Іза засміялася:

— Двацять літ це нещонебудь, величезний шмат часу, але щож? Я годжусь. Заїдь коло 6-ої вечір перед мою хату.

Іза мала 37 літ, але все ще була молода, струнка, виглядала по дівочому. Ілюзію, що вона все ще колишня молоденька Іза, яка з Францом вибирається на прогульку — розвівала єдина річ: занадто дорога сукня, дуже ріжна від її давніх скромних суконок. Вона оповідала Францові по дорозі про свої діти, її хлопчисько здасть за два роки матуру, її донька теж приготовляється до якогось самостійного фаху.

Франц зустрів Ізу у легкосентиментальному настрою, але тон її оповідання змусив його теж до подібних вражінь. Отже оповідав про свої подорожі, про нові меблі, нове мешкання і пляни на новий сезон. Коли вони підїхали до „Казкового замку" не пізнали його.

— Но, добре, що його відновили, бо вже на твердих кріслах не можна було тут сидіти і зовсім невигідно було танцювати. Уже теж не була тут першорядна.

Рішили, що переїдуть через озеро на другий бік до ресторану „Тіволі". Їхати човном теж приємна розвага; навіть є в цьому трохи емоції. Коблерси недавно мало у воду не попадали при переїзді.

Франц хотів замовити добірну панську вечеру, але Іза запротестувала:

— Що за вигадки! Я живу тільки вальоріями!

Рішила взяти щонайвище склянку чаю без цукру. Вона не дасть себе намовити на ніяку ласкоминку Ну, щож! Франц сам заїдав шніцель і попивав вином, а Іза, що нічого не їла, ввесь час тільки оповідала...

Франц мусів мимохіть думати над тим, якто вона, коли була ще 17-літнім дівчуром, не вміла відріжнити авта від парового льокомобіля, а тепер розмовляла про автові марки та ріжні місця подорожі так, начеб ціле життя цим займалась. Тоді, коли їхала трамваєм, то тішилась більше, ніж нині виправою до „Казкового замку" та до зимових літнищ. І про кальорії не знала тоді нічого, а проте була молода, природна, претагна. І з якою гордістю дивилась тоді на Франца, коли він щедро витрачував кілька срібняків на вечеру. Не то, що нині, коли це все їй не імпонувало.

Нараз стало йому смішно, що сидить він ось так тут і святкує день, що поправді не є ніяким для нього святом. І побачив, яка ріжниця буває між бажаннями і метою, між мріями і дійсністю, між молодістю і зрілим віком, що дивиться на світ побілілим оком. Мав він таке вражіння, якби з рук висковзнулась йому ясна куля і він не може її схопити, хоч здогаднє.

На терасі появилась пара молодих людей: юнак в окулярах з довгим волоссям і дівчина, бльондинка, гарна як образочок. Кельнер підійшов із картою страв.

— Чи можете нам дати каву і тісточка?

Кельнер відложив карту на стіл з погордою і попожавв молодим:

беральні тенденції в Польщі". В статті обговорено, у звязку з експозе мін. Бека, політику Польщі супроти Союзу Народів, Данціґа, Німеччини й осібно польське відношення до українців. „Шкода, що серед таких сприятливих відносин,— пише „М. Ґ." — різкий дісонанс внесли важкі присуди на українських революціонерів у Варшаві. З польської сторони запевняють, що в присуді пристосовано тільки букву закону і суд не мав іншого вибору. Так наказувало право". Далі пише: „Українська меншість є такс сильна, що для Польщі це дуже важно, щоб між українцями й поляками наладналися можливі відносини, бо без такого наладнання справа оборони польської держави стане далеко труднішa.

„Велике вдоволення викликала заява, яку зробив у буджетовій комісії польського сойму в імені Української Парляментарної Репрезентації, яка заступає головну масу українського населення, один з українських провідників посол Целевич. Він уважає, що сильна польська армія є також в інтересі українців. Подібної заяви дотепер ще не було, а вийшла вона з уст людини, яка є українським патріотом до глибини душі, яка багато натерпілася за українську справу. (Він був один з тих, що сиділи у вязниці в Бересті підчас „виборів Пілсудського" в 1930. р.).

„В таких обставинах лагідність супроти українських вязнів малаб незвичайно велике політичне значіння і без сумніву, всі поділяють цей погляд. Що українські крайні крути особливо УВО (так звуть їхню тайну військову орґанізацію) можуть ставити великі перешкоди в наладнуванні порозуміння, цьому нема що дивуватися"

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

—o—

Нагінка на учителів-українців.

Чернівці, січень 1936.

Відомий звілий букарештенський щоденник „Універсул", якого головним завданням є доносити урядові всякі неможливі вісти про „ірредентизм учителів та священників на північній Буковині", вишукує собі все нові жертви. Тепер найшов собі такі жертви в особах надучителів Головацького та Буцури.

В одній статті (допис із Чернівців із 29. м. м.) пригадує „Універсул", що при іспитах румунської мови для учителів із т. зв. меншин, які відбулися в серпні м. р., „перепали лише 42 учителі українці" (із Буковини). В осени м. р. відбулися знов такі іспити і з подібним вислідом.

Дивує „Універсула", чому міністерство освіти, „яке має гарний намір вичистити румунське шкільництво від меншинних елементів, що не володіють державною мовою", не загострює цієї чистки! Для невдоволеного „Універсула" незрозуміло, чому „міністерство стримелося від дальших таких розпорядків і є нерішуче у своїх постановах?"

„Ось — читаємо там — учитель Головацький перепав при іспиті рум. мови і його видалили зі служби, щоб потім знову приняти. А учитель Дмитро Буцура став навіть директором школи, не зважаючи на те, що він українець. Цей шкільний директор із Іванківців ніколи не скривав своїх національних переконань; що більше, ввів у своїй школі навчання української мови, якої вживав зрештою і на всіх годинах. Цього вчителя треба викинути із служби, бо він не хотів за 17 літ навчитися державної мови. Його мали видалити 1. грудня м. р., але він відмовляється передати провід школи іншим учителям".

„Універсул" уважає таку поведінку „безличністю пересічного українського учителя". Але коли згадує про „катастрофальне положення румунського шкільництва в Болгарії" (у придунайській смузі), то тоді находить той самий „Універсул" лише слова безмежного огірчення проти „болгарського варварства" та похвали для своїх „геройських піонірів".

Нема то, як румунські „культуртреґери"!

О—ко.

— Порцію кави в кавнику.

— А нема кави у шклянках?

— Ні — пробурмотів кельнер.

Молодець мусів поневолі згодитись на цілий збаночок.

Франц придивлявся цьому і мусів усміхатись, хоч у серці щось його пекло. Здалось йому, що це він самий, двацять літ тому, Іза-ж та біля панночка. Зовсім так само вітався він тоді і тремтів, коли мусів замовляти у ресторані для обоїх. Із дивним почуванням, майже батьківської симпатії дивився на цю молоду пару, яка почувала себе ніяково у першорядному ресторані. Вони запевне мусіли з трівогою думати про те, як зведуть докупи завтрішні свої рахунки, коли нині заплатять за багато.

Франц встав і підійшов до кельнера. Замовив добру вечеру, якби для себе.

— Коли ми відійдемо, тоді подайте цей обід цій парі там і ту карточку.

На листку записника написав: „Відсвяткуйте нинішній вечір так, як хотів би його відсвяткувати той, що теж був колись таким молодим, як ви".

Іза хотіла відразу відїхати, але Франц відтягнув її на бік, щоб показати їй пару, як сиділа за столом. Кельнер саме підійшов із першою стравою. Дівчина глянула на нього здивованими очима. Молодець запанував над собою і спитав, що це значить. Прочитав записку і передав її своїй сусідці...

Вона засміялась

Він немов би завагався, чи може приняти такий дарунок. Вона почервоніла: зовсім як Ева, коли хотіла попробувати яблука з райського дерева.

Молодець рішився, бо не міг відкинути пропозиції. Кельнер приніс раки.

Перекл. *а. б.*

НОВИНКИ.

— **Деякі наші читачі і передплатники,** які дістали календар „Криницю" на рік 1936, не вирівнали ще належитости за нього. Просимо при висилці передплати на лютий не забути вирівняти належитости за календар у квоті зол. 1.50.

— **Найсмачніші і найдешевші вудженини** поручає Центросоюз. Крамниці: 1) **Ринок 2,** 2) **Личаківська 50,** 3) **На Байках ріг Глубокої,** 4) **Жовківська 175.** 25-5

— **„Неділя" у новій домівці.** В минулу неділю 26 ц. м. редакція й адміністрація тижневика „Неділя" святкували переносини до нової, самостійної домівки, Ринок 5, III поверх. Домівку посвятив о. кан. Дамян Лопатинський, після чого члени редакції й адміністрації того симпатичного й надзвичайно корисного українського часопису гостили скромним сніданком гурток своїх найближчих приятелів і симпатиків. До всіх милих слів, які впали тоді під адресою „Неділі", її теперішніх видавців і редакторів, долучуємо на цьому місці окремі бажання найкращого розвитку й успіху того тижневика у новій його домівці.

— **Дискусійний вечір** із нагоди проголошення літературної нагороди за 1935 р. відбудеться заходом Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові в четвер 30 січня ц. р. в салі Української Бесіди (вул. Рутовського 22) у Львові. Початок у 18 год. Короткий вступний реферат про літературну творчість та нагороджені твори за 1935 р. виголосить член жюрі проф. Володимир Радзикевич. Після реферату дискусія.

— **Українське Фотографічне Т-во** у Львові відбуло 25 ц. м. Загальні Збори. Головою вибрано п. Моха. Органом „УФОТО" є добре редаґований місячник „Світло й Тінь".

— **Кілька опер у Львові.** Від 7-го до 14-го лютого дадуть у Великому Міському Театрі у Львові кілька опер з гостинними виступами позамісцевих артистів. Опери виводять Т. Мазуркевич і Р. Враґа. Гратимуть „Севільського Цирульника", „Фавста", „Ріґолетто" та „Мадам Батерфляй". Крім Еви Бандровської виступить париський тенор з Опери Комік Віктор Брежі, далі Софія Феличковська, Й. Чаплїцький, Евген Моссаковський, Евген Май, познанський бас Роман Враґа, меццосопраністка Ада Ленчевська. Дириґенти: Мазуркевич і Йосиф Лерер.

— **Черговий алярм.** „ІКЦ" повідомляє, що на терені громади Звиняч пов. Чортків польський землевласник парцелює фільварок між українців. Часопис закликує очевидно до рятування „польскосці на кресах", зазначуючи, що державна рація вимагає швидкого протиділання.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** 7, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 28 і 29 лютого ц. р. будуть на військовій стрільниці в Замарстинові військові вправи з гострим стрілянням. Загрожений стрільнами терен обставлять військовими стійками і до їх заряджень всі прохожі мусять пристосуватись.

— **Розбудова Львова.** Як виходить із статистики маґістрату, будівельна акція у Львові виказала в минулому році велике оживлення. Видано 540 дозволів на нові будови, одначе фактично вибудовано 214 будинків партерових, 102 одноповерхових, 19 двоповерхових і 12 триповерхових. Крім того перебудовано 75 будинків, розбудовано 15 і надбудовано 17. Будівельний рух, з почину приватного і комітету розбудови міста, розвивається головно в південну сторону міста, отже в околицях Стрийського парку, гори св. Яцка, горішньої вулиці Зеленої й Погулянки, Залізної Води, Кульпаркова і Сиґнівки. Одначе будуються також у середмісті.

— **Центральний судовий будинок** мають побудувати у Львові. Буде це збірний будинок для всіх судів, від городських до апеляційного. Загальні розміри будинку передбачені на 35.000 куб. м. (4 до 5 поверхв), а потрібну площу на 12.000 кв. м. місця під будову ще не вибрали. Правдоподібно стане вона на площі Бема.

— **Опір виливає.** Як повідомляють із Сколього, з причини припливу великої маси гірських вод виляла ріка Опір під Рожанкою Нижною і зірвала міст на дорозі до залізничого пристанку. Колова комунікація перервана.

— **Винагорода приватного вчительства.** У Львові відбулися збори вчительства польських приватних середніх шкіл при участи їхніх власників. Після реферату дир. Голендра устійнено норму винагороди учительства і висоту шкільних оплат на майбутній рік на терені львівської шкільної округи. В заведеннях, які не зможуть платити винагороди в тій висоті, буде складена фінансова комісія як учительський чинник, що співділає в господарці школи. Устійнено мінімум винагороди 2.50 зол. за годину у Львові і 2 зол. на провінції. Супроти учителів, що виломляться від тих норм, будуть стосовані організаційні загрози.

— **Туристичні імпрези.** В дирекції залізниць у Львові відбулася конференція, скликана заходом польської Туристичної Ліґи, при участи представників самоврядних і господарських установ. Предметом нарад була справа туристичної пропаґанди в користь Львова і Сх. Галичини. Рішено м. ін. влаштувати впродовж літа прогульки до Львова, Жовкви, Олеська та Підгорець, до Тернополя і Заліщик, на Гуцульщину в долину Прута і Черемошу і т. д. Все те під гаслом: „пізнай свій край". Про подібні імпрези української туристики не чувати.

— **Львівська хроніка.** На Клепарові арештовано Юрка Долиняка, в якого знайшли річи вкрадені в церкві в Домажирі біля Янова. — В Городку придержано 13-літнього учня І. кл. гімн. зі Львова Макс. Берґера, що втік з дому батька, вибираючись до Абісинії. — Каналова бриґада львівської поліції найшла в каналі текстильні товари фірми Валях, яку злодії обікрали на днях, заподіюючи шкоди на 6.000 зол. Злодії забрали лише кілька коців. — Арештували Стан. Сукача, Мих. Мельника й Евг. Лущенка, що від довшого часу обкрадали міську різню. За один рік різня мала шкоди 4.000 зол.

— **Упромисловлення Станиславова.** Ремісниче Палата в Станиславові виладила плян упромисловлення цього міста. Як осідок воєвідського уряду Станиславів має ріжні уряди, розпоряджає дешевими парцелями під фабрики і ремісничі варстати, має дешеві харчеві продукти, електричну енерґію і ґаз. Млинівки дають дешеву розгонову силу, вода специяльно відповідна для парових кітлів. Місто положене на важному залізничому вузлі і має догідну комунікацію. Великі промислові можливости отвираються у звязку з дешевим деревним матеріялом в околиці, з плеканням овець, розвиненим садівництвом, нафтовими перетворами, земним воском, сіллю і т. д. Ближчі інформації дає станиславівська ремісниче палата.

— **Арештували по 18 роках.** В однім селі коло Станиславова поліція арештувала селянина під замітом, що він убив підчас листопадових боїв у Львові в 1918. р. Йосифа Лінтнера, власника фабрики вудженин при вул. Пястів. Убивник називався Михайло Хомяк. По закінченні польсько-української війни поліція шукала за вбивником Лінтнера 18 років, арештуючи по черзі кілька осіб, які мали те саме імя і прізвище, але опісля випускали їх на волю, бо вони не мали нічого спільного з убивником. Вкінці поліція арештувала Василя Кузьмика як справжнього вбивника Лінтнера Михайла Хомяка, який змінив своє прізвище. Арештованого привезли до Львова, де ведеться проти нього слідство.

— **Краєва хроніка.** В Заліщиках отруїлася 37-літна Гелена Сопотніцька, знайшовшись у безвихідному положенні після втрати винайму книгарні. — В Домажирі пов. Городок украли з церкви церковну утвар вартости 700 зол. — У Хлібичині пов. Надвірна обікрали церкву, забираючи з пушки кількадесять зол. — Управитель школи в Нов. Тичині пов. Теребовля орудуючи необережно мисливською рушницею, убив Кароля

Шкотніцького, абсольвента семинарії із Чорткова. — В селі Зушицях пов. Городок згорів дім Давида Гогенберга, в якому находився склад футряних шкірок.

— **Обікрали церкву.** В Луківку пов. Броди добулися до церкви злодії і вкрали дві позолочувані чаші, 100 австрійських передвоєнних корон сріблом, коло трьох кг. старих австрійських монет та передвоєнні банкноти. Шкоду оцінюють на 150 зол.

— **Закрили кооперативу.** В Яворі Долішній, пов. Турка, повстала перед місяцем українська кооператива. Дня 20 січня ц. р. прийшов до села постерунковий і запечатав кооперативу, кажучи, що вона не має статутів.

— **Великі грошеві зловживання** викрито при продажі вугля в Яворжні. Експедиційні службовці Куснерчик і Косовський здефравдували впродовж 7 років коло 200 тисяч зол. Косовського арештовано, а Куснерчик укривається.

— **Велика пожежа в Рівному.** В неділю, 26. ц. м. вибухла в склепі Поліщука в Рівному пожежа, що перекинулася на інші склепи, що находилися в одному бльоку т. зв. брамі. Тому що склепи були наповнені легкопальними матеріялами, вогонь ширився дуже швидко і загрожував цілому містові. Чотири години боролися дві пожежні сторожі з розшалілою стихією. Згоріло коло 40 склепів. Шкоди йдуть на сотки тисяч зол.

— **Дезертир душогубом.** На основі стежних листів у Хоржові арештовано дезертира Степана Ґленду, що втік із війська тому місяць в повному озброєнні. Показалося, що крім дезерції тяжить на його сумлінні ще й злочин грабункового душогубства. Щоби роздобути цивільний одяг, він приїхав до Закопаного на терен Ольчицької долини і замешкав у пустому шаласі. Два дні чатував на туристів, але вони переходили все в більшому товаристві. Аж надибувся самітний турист Стефан Диліон із Варшави. Ґленда придержав його і подаючи себе за вояка граничної сторожі, завів до шаласу. Тут велів йому скинути вітрівку, пульовер і плечак та відійти. Коли Диліон зробив кілька кроків, Ґленда вистрілом із кріса в голову, вбив його на місці. Опісля стягнув з нього решту вбрання, забрав готівку 60 зол. та біжутерію і сховав тіло в шопі. Передягнувшись по цивільному, кинув військовий однострій з крісом на стрих шаласу і зїхав лещетами до Закопаного. Звідси вибрався на лещетах горами до Бельська, де заставив біжутерію й льорнетку, а врешті опинився в Хоржові, звідки був родом. Тут його й арештовано.

— **Спадщина в Югославії.** В Сараєві помер інжинер С. Грицак, родом із Сх. Галичини і лишив без тестаменту 120 тисяч динарів (коло 15 тисяч зол.). Сараєвський суд здепонував спадщину в місцевому банку гіпотечному, аж зголосяться спадкоємці.

— **Загадочною крадіжю** займається варшавська слідча влада. Перед кількома місяцями на лікуванні в санаторії „Омеґа" перебував професор політехніки Чоповський, який після невдатної операції помер. Він мав золотий скарб, що складався з кільканацятьох тисяч золотих 10-рублівок і кількох тисяч золотих 20-долярівок, перехованих у скритці ПКО. Найближчою спадкоємницею проф. Чоповського була своячка, що живе у Сталінґраді. Вона уповажнила свою доньку, що живе у Вильні, щоби відобрала спадщину. Коли отворили сейф ПКО показалося, що золото щезло без сліду. Повідомлена слідча влада ствердила, що кілька днів перед своєю смертю проф. Чоповський покликав до себе одного городського суддю і сказав: „Не знаю, чи довго ще поживу, тому принеси мені мій скарб, нехай ще його побачу". Суддя на основі повновласти пішов до ПКО, забрав золото до великої валізи і привіз до лічниці, де поставили його в кімнаті вмираючого професора. Що сталося опісля з тим скарбом по смерти Чоповського, ніхто не знає.

— **Жахлива сцена в суді.** У виленському суді відбувалася розправа проти 17 комуністів з новогрудського повіту і Полісся. Коли перед судом станув свідок Яків Стрільчук і почав обтяжувати обвинувачених, з останньої лавки для публики на салі вийшов швидко молодий чоловік з двома револьверами в руці і підбігши до свідка, дав до нього три стріли. На салі настало величезне замішання, з якого скористав атентатчик і не задержаний ніким вибіг на коридор. Аж тут кинувся за ним поліційний аґент Лесманович, що був свідком у цій справі, і стрілив за ним двічи. Втікач, поцілений одною кулею, упав на сходах, але швидко підвівся і знову почав утікати. Тоді Лесманович стрілив ще раз і тяжко ранений атентатчик звалився знову на сходи. На місце прибули незабаром два вози рятункового поготівля, з яких один забрав тяжко раненого Стрільчука, а другий атентатчика. Показалося, що атентатчиком є Сергій Притицький. Втікаючи перед поліцією, він відстрілювався і поцілив у ногу якогось чоловіка, що досі не зголосився. Є надія вдержати Стрільчука при житті, зате стан Притицького дуже тяжкий. Тимчасом розправу перервано.

— **Кіно проти телевізії.** У звязку з практичною реалізацією телевізії англійське радіо звернулося до фільмових підприємств з предложенням, щоби деякі кращі фільми надавати радієвою дорогою. Одначе фільмові підприємці відмовили, тому що це було би шкідливе для їхніх інтересів. З уваги на таку відмову англійське радіо рішило накручувати у власному обсязі фільми, щоби надавати їх шляхом телевізії. Фільмові підприємства спротивилися й цьому і заборонили своїм режисерам, операторам і акторам брати участь в накручуванні фільм для радія під загрозою зірвання контрактів. Вони побоюються, що маючи змогу оглядати фільми дома, люди перестануть ходити до кін.

— **Що будуть читати українські діти в Совітах у 1936 р.?** Дитвидав у 1936 р. випускає 420 назв дитячих книг. Будуть це такі книги: Марка Твена „Принц й нищий", казки Ґрімма, Андерсена, девять однотомників російських клясиків. За вибором М. Ґоркого будуть видані „Дитинство" Толстого, „Дитячі роки Багрового внука" Аксакова, „Бурса" Помяловського, „Дитинство" Ґоркого, „Як це було" Ів. Вольнова, „Моє дитинство" Бондіна і ін. Для дітей молодшого віку видадуть 50 назв, рівнож творів російських й чужинецьких клясиків. Будуть видані ще книги асирійською, карельською, комі, циганською, чукотською, ескімоською та ріжними іншими мовами, лише не українською.

— **Ґумовий літак.** Совітська преса повідомляє, що у варстатах експериментального інституту комісаріяту тяжкого промислу викінчено модель одноособового літака з ґуми. Літак важить 80 кг. Можна його зложити і сховати до невеликої скрині. З кінцем квітня ц. р. новий літак відбуде пробні лети. При масовій продукції кошт одної машини не перевищить 1000 рублів.

— **Дезерція із жіночого полу.** Ще не забули про чеську спортсменку Ковбкову, що перемінилася в справжнього мужчину, а вже повідомляють про два подібні випадки із Югославії. 16-літна учениця у Спаляті піддалася недавно операції і стала хлопцем. Подібне було з 28-літньою дівчиною в Сомбро. Вона перемінилася в мужчину й оженилася зі своєю приятелькою.

— **Ріжні вістки.** На Каспійському морі віднайшли на ледовій кризі 118 рибаків, яким літаки скинули харчі. — На амурській залізниці впав у ріку Сею військовий потяг, наслідком чого згинуло або тяжко потовклося поверх 100 осіб. — Наслідком зливних дощів цілу Портуґалію, Еспанію й південну Францію навістили повені. — Совітський уряд загострив закон про побут чужинців на терені цілої Росії. — Жінка ославленого Ставіського виїхала до Америки, заанґажована до фільмової песи за 100 тисяч долярів. — Колишній цісар Вільгельм II опроводив 27. ц. м. у Дорні в родинному колі 77-му річницю своїх уродин.

Сліпий, але щасливий припадок.

Всі нові міліонери вже підняли в Ґенеральної Дирекції Державної Льотерії свої виграні, себто по 200.000 зол. на четвертину льосу.

Панове Владислав Ґемза, шлюсар і Яків Котапка, шофер, працюють у Мосціцах і грають до спілки. Кожний з них дістане по 100.000 зол.

П. Колодзьова, жінка механіка в Мосціцах, має багато безробітних в родині. Нині має не лише сама запевнене іствування, але зможе також допомагати видатно кревним.

Вибранці фортуни залишили покищо свої виграні в Банку Краєвого Господарства; засобились також негайно в льоси до 1-ої кляси 35-ої Льотерії, якої тягнення почнеться 20. лютого.

✝ Посмертні згадки.

о. Александер Петро Мійський, парох Вовкова, упокоївся дня 27. січня ц. р. по короткій і тяжкій недузі принявши Найсв. Тайни, проживши літ 67. — Похорони відбудуться 29. січня 1936 р. у Вовкові к. Львова.

ТЕОДОР ЧЕРНЯВСЬКИЙ.

Дня 5 січня ц. р. помер у Станиславові представник давнього станиславівського міщанства, Теодор Чернявський, у 76 році життя. Належав він до свідомих громадян уже тоді, коли в Станиславові не було ще ніяких організацій нечисленного тоді станиславівського міщанства, а національна свідомість проявлялася самим лише ходженням до церкви і приналежністю до братства. Хто тоді ходив до костела, то був „поляк", а хто до церкви, то був „русин". Чернявський ходив усе до церкви і як член братства тримав що неділі враз з братством свічку перед великим вівтарем. З хвилиною оснування перед 58 роками філії „Просвіти" у Станиславові стає він її членом.

Коли з початком цього століття осів у Станиславові д-р Вол. Янович і розпочав організацію міщанства, пок. Чернявський враз із першим організатором міщанства у Станиславові, пок. Гнатом Полотнюком, організує Т-во „Руська Хата" (тепер „Українська Хата"). Далі враз із пок. першим начальником польського „Сокола" у Станиславові Генриком Будзиновським, що забажав працювати для свого народу, стає Чернявський основником українського „Сокола", а враз із першим організатором нашого шкільництва у Станиславові, пок. проф. Андрієм Шахновичем, закладає „Українське Т-во Педагоґічне" в Станиславові. Колиж знову д-р Янович взявся за економічну організацію міщанства, стає Чернявський враз із ним основником і першим директором „Руської Міщанської Каси" (тепер „Українського Кооперативного Банку") і на тому становищі перебув 30 літ, поки перед двома роками, ставши з причини старости неспосібним до праці, перейшов на емеритуру. Позатим був пок. Чернявський членом всіх українських товариств у Станиславові.

Похорон цього характерного представника міщанства і кооператора був величавий. Вели його оо. Редемптористи: ігумен Вандемале й Антонишин. Надто були ще оо. д-р Василик і Валіхновський. Співав хор „Думка", грала музика „Зорі". З бальконy Українського Кооперативного Банку прощав покійного іменем банку і кооперативних організацій Станиславівщини директор Швалюк. На цвинтарі промовляв о. д-р Василик, а іменем станиславівського громадянства і всіх українських культурно-освітніх установ д-р Ю. Олесницький та іменем міщанства купець Жаровський.

Ю. Є. О.

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Чергові вистави „Заграви". В мин. суботу й неділю дав театр „Заграва" три вистави: в суботу „Верблюд вухом голки", в неділю „Ой не ходи Грицю" (попол.) і „Стефко". Всі вистави пройшли знову з великим успіхом, потверджуючи високий рівень „Заграви". Велике зацікавлення викликала вистава змодернізованого „Гриця", на якій саля була виповнена вщерть. Змодернізований „Гриць" загально подобався, публика приняла його навіть із захопленням. „Заграва" дає в середу „Думу про Ничая", до якої зладив театр нові, ефектовні декорації, що приневолять глядача перенестись у ті далекі історичні часи. В суботу дає „Заграва" в салі „Сокола" забаву, на яку напевно зійдеться громадянство дуже численно.

Влом у Маслосоюзі. В ночі з суботи на неділю (з 25. на 26. І.) вломилися вломники до відділу Маслосоюзу, де розпороли фартушковою системою касу і забрали з неї готівкою 2.625.55 зол. Готівка і каса були обезпечені в цілости в Асекураційному Т-ві, тому Маслосоюз не потерпів ніякої шкоди.

СТРИЙ.

Ювилейні свята в честь Митрополита Андрея. Дня 16. січня відсвяткувала шкільна молодь усіх стрийських шкіл ювилей Митрополита Кир Андрея. В год. 8. рано відправили катехити оо. Ліщинський, Мартинків і Савицький при трьох престолах рівночасно благодарственні Служби Божі. Ювилейну довшу проповідь виголосив о. Ліщинський. Свято закінчено благодарственною молитвою „Тебе Бога хвалим" і католицьким гимном. — Дня 26. січня відбулося в Стрию повітове свято в честь Митрополита. Торжественну Службу Божу відправив сеніор деканату прялат о. Пеленський з Лисятич в окруженні оо. Савицького і Хирівського. Діяконували оо Флюнт і Ліщинський, проповідав відповідно до хвилини гарно, змістово та з чуттям о. Цурковський. Співав прекрасно хор з Гірного під проводом п. Яремка. На це

свято прибула велика кількість населення, а представники українських установ заняли призначені для них місця. По Службі Божій відбулася святочна академія в честь Ювилята у великій салі Нар. Дому з багатою програмою. На академії співав хор з Гірного і хор „Стрийського Бояна“, форт. сольо виконав молоденький віртуоз Северко Сапрун, деклямувала п. Леся Покиданець. Святочну промову виголосив проф. Е. Форостина. Всі точки при виповненій добірною публикою салі були виведені не лиш поправно, але й захоплювали й викликували ентузіязм. На святі між учасниками зауважили ми повітового старосту, президента міста, місцевого латинського пралата, директора гімназії Павляка і кс. катехита Куліновського.

„Вифлеемська Ніч“ на Ланах. Доріст Рідної Школи на передмісті Лани Долішні улаштував дня 26. І. релігійну виставу „Вифлеемська Ніч“. Вистава пройшла гарно: успіх моральний, як і матеріяльний великий, багато людей мусіло відійти з браку відповідної салі. Коли нарешті Лани Долішні з 3.000 українського населення (переважно середньо заможні міщани) спроможуться вибудувати собі відповідну салю, конечно потрібну для всіляких імпрез, які там доволі часто відбуваються?

Спорт.

ПРОГРАМА IV. ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩ.

Від 6. до 16. лютого ц. р. відбудуться у Ґарміш-Партенкірхен у Німеччині IV. Зимові Олімпійські Ігрища. У підніжжа Альп будуть змагатися найкращі лещетарі світу за імя найкращого мистця.

I. Зимові Олімпійські Ігрища відбулися 1924 р. у Шамоні, у Франції; в них взяло участь 1500 змагунів; ІІ-гі з черги були у 1928 р. у Ст. Моріц у Швайцарії; ІІІ-ті у 1932 р. у Лейк-Плейсід в Америці при участи 2.000—3.000 змагунів. У IV-тих візьме участь коло 5.000 змагунів. Німецькі спортові організації докладають усіх зусиль, щоб це свято вийшло якнайкраще. На програму Ігрищ складаються конкуренції всіх зимових спортів.

Святочне відкриття IV. Зимових Олімпійських Ігрищ відбудеться у **четвер 6. лютого ц. р. в год. 11-їй** на Олімпійському Стадіоні. Пополудні відбудуться в год. 14.30 і 21-їй гаківкові змагання. Дальша програма така:

Пятниця, 7. лютого: Гаківка; зїздові змагання жінок і мужчин.

Субота, 8. лютого: Гаківка; слялом жінок; бобслейові змагання.

Неділя, 9. лютого: Гаківка; слялом мужчин; бобслейові змагання; штучна їзда на совгах (обовязкові їзди); керлінг.

Понеділок, 10. лютого: 4 × 10 км.; совгова штучна їзда; керлінг; вечором баль.

Вівторок, 11. лютого: Штучна їзда та швидка їзда на совгах на 500 м.; бобслей; гаківка.

Середа, 12. лютого: Штучна їзда на совгах та швидка на 5 км.; 18 км. лещет. біг (до комбінації і спеціяльний); бобслей; гаківка.

Четвер, 13. лютого: Совговий біг 1500 м.; лещетарські скоки до комбінації; штучна їзда на совгах (парами); гаківка.

Пятниця, 14. лютого: Лещетарський біг військової стежі; совгова їзда на 10 км.; гаківка; штуч. їзда мужчин.

Субота, 15. лютого: Лещетарський біг 50 км.; гаківка; штучна їзда жінок.

Неділя, 16. лютого: Скоки (спеціяльні); 14.30 гаківка (фінал) і святочне замкнення Ігрищ.

ЯК ЗОРГАНІЗОВАНІ НІМЕЦЬКІ КОПУНИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Німецький Союз Копаного Мяча Чехословаччини, що є членом Чеської Футболевої Асоціяції, відбув минулої неділі свої загальні збори в місті Авссіг. З тим днем згаданий Союз вступив у 25-ий рік свого істнування і праці. А праця та дуже багата у вислідн: Нім. Союз мав у мин. році 273 товариства своїми членами. З тих товариств 3 були в чеській Державній Лізі, 12 у Дивізіях (Окружних Лігах), 50 у І. клясі, 81 у ІІ. клясі і 127 у ІІІ клясі. Нім. Союз Копунів Чехословаччини користується як член Чеської Футболевої Асоціяції, широкою автономією.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa 27. stycznia 1936 r. R. 20. № 20.

MAŁY PŁOMYCZEK, tygodnik dla dzieci szkół miejskich i wiejskich. Warszawa, 27. stycznia 1936. R. 20. № 20

Листування Редакції.

Вп. Б. Л., Станиславів: Звідомлення зі зборів за велике; можемо помістити найвище третину.

ОГОЛОШЕННЯ

(За оголошення редакція не відповідає.)

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 29. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір“.

Четвер, 30. І. год. 8. веч. Аб 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір“.

Пятниця, 31. І. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ І. Кульчицької „Пригода в Ґранд Готелю“.

Субота, 1. II. год. 8. веч. Аб. 9. Виступ Ірини Сольської „Віяльце леді Віндермір“.

Театр Ріжнородностей.

нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ажок“.
АТЛЯНТИК: „Марія Башкірцева“.
ВАНДА: „Зводниця“, „Вкрали людину“.
ГРАЖИНА: „Їх Ексцеленція шофер“.
КАСІНО: „Кабінет воскових фігур“ (колірова фільма).
КОЛІСЕЙ: „У пошукуванні кохання“ та ревія.
КОПЕРНИК: „Весільна ніч“.
МАРУСЕНЬКА: „Замах у касині“.
МІРАЖ: „Правда про кохання“, „Добра ворожка“.
МУЗА: „Сон літньої ночі“ на осн. Шекспіра.
ПАН: „Вередлива Марієта“ (Дж. Мекдональд).
ПАКС: „Петрусь“ із Фр. Ґаль.
ПАЛЯС: „Китайські моря“.
РАЙ: „Дві сироти“.
СВІТ: „Дві сироти“.
СТИЛЕВЕ: „Любовні маневри“ і ревія.
ТЕНЧА: „Для тебе танцюю“ (Жан Ґардьов).
ТОН: „Зі спогадів Чарлі Чана“ з Варнером Оляндом.
УТІХА: „Тайна замку Лебанон“ і ревія.
ХИМЕРА: „Буря над світом“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Палестина, Вефлеем.

Закордонне радіо.

Середа, 29. січня 1936.

Відень (506,8) 16.55 Сучасні австрійські композитори, 19.25 „Викрадення зі сераю“ оп. Моцарта, 22.10 Легка музика, **Братислава** (298,8) 19.25 Джез. музика, 20.30 Любовні пісні Двожака, **Мор. Острава** (263,5) 18.00 Скрипка, 19.25 Оп. мельодії, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. орх., **Париж** (1648) 17.00 Віольончеля, 18.00, 19.30 Концерт, 21.45 Театр Уяви, **Білгород** (437,3) 13.15 Спів. ресіталь, 16.00 Концерт, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.30 Концерт, 16.45 Спів, музика, 20.45 Вагнерівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Камер. музика, 19.00 Нова форт. музика, **Ляйпціг** (382,2) 12.00 Концерт, 18.00 Танок у лісоньці (спів, музика), **Мінхен** (405,4) 10.15 Пісні ляндскнехтів, 22.15 Перед зимовими ігрищами в Ґарміш-Партенкірхен, **Будапешт** (549,5) 13.30 Вок. концерт, 17.30 Легка музика, 19.00 Форт. орх., **Мілянo** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.35 Орг. ресіталь, **Рим** (420,8) 13.10 Концерт, 19.00 Легка музика, 20.35 Вечір опер Пуччінія.

Четвер, 30. січня 1936.

Відень (506,8) 17,25 Вокальний концерт, 19.20 Давня балева музика, 22.15 „Дер ґітіґе Антоніюс“ оперетка И. Бенеша, **Братислава** (298,8) 17.55 Форт. ресіталь, 20,40 Словацькі нар. пісні, **Брно** (325,4) 15.00 Музика, спів, **Кошиці** (259,1) 17.40 Орхестра, 20.40 Пісні півн. народів, **Мор. Острава** (269,5) 12.35 Військова орх., 18.10 Німецька авд., опереткові арії 19.30 Шлеські нар. пісні, **Прага** (470,2) 11.05, 16.10 Сальон. музика, 17.15 Креольські сантиментальні романси, 21.00 „Мандрівка п. Бручика на місяць“ оп. Яначека, **Париж** (2648) 12.00, 13.15 Концерт, 21.45 „Борис Годунов“ оп. Мусорґського, **Білгород** (437,3) 17.00 Нар. пісні, 19.00 Англ. пісні, 20.30 Сп. ресіталь, **Берлін** (356,7) 14.15 Розр. концерт, 16.00 Пісні праці та ремесла. 22.30 Веч. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13.00 Музика, 16.00 Розр. концерт Дреґер, йодлерка, 18.00 Квінтет, 19.00 Камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 16.30 Ґріґові твори (муз., спів), **Мінхен** (405,4) 17.00 Мінхенські композитори, 20.10 Вечір маршів і пісеньок, **Будапешт** (549,1) 13.40 Скрипка, 18.30 Сольо на тароґато, 19.30 „Масковий баль“ оп. Вердія, **Мілянo** (368,6) 11.30 Концерт, 17.15 Вок. концерт (Роза Бернардо сопр., Кантельмо тенор), 20.35 „Лукія з Лямермуру“ оп. Доніцетія, **Рим** (420,8) 13.10 Концерт орх., 17.15 Інстр.-вок. концерт, 20.35 Солісти, муз., спів.

Львівське радіо.

Середа, 29. січня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Гигієна устної ями, 12.30 Музичні романтики, з гр.пл., 13.25 Домашне господарство, 13.30 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт орх., 16.05 Для дітей: „Малпочка Мкакіньо“ опов. Арк. Фідлера, 16.20 Концерт муж. хору, 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Молодь говорить про себе, 17.20 Спів у супр. фортепіяну, 17.50 Огляд закорд. гумору, 18.00 Квартетові мініятури, 18.30 Про сучасну большевицьку прозу, 18.45 Попурі з творів Цірера, ґр. пл., 19.00 Бавовна росте на Даріевому шляху, 19.20 Реклям. концерт., 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальний репортаж. 20.00 Ріжні мельодії з хр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Творчість Фр. Шопена, 21.35 Поет. чвертьгодина, 21.50 Про фабричні крамниці, 22.00 Танк. музика, орх., 23.25 Танк. музика з ґр. пл.

Четвер, 30. січня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Муз. вок. поранок, 13.25 Домашне господарство, 13.30 При чорній каві, ґр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка музика з ґр. пл., 16.00 Гутірка Старого доктора, 16.15 Настроєві пісоньки и мельодії (спів, вібрафон), 16.45 Концерт хору, 17.00 Про самосвіту: Читання книжки, 17.15 Концерт сальон. трія, 17.50 Про книжку М. Здзеховського „Шатобріян“, 18.00 Форт. композиції Бравса, 18.30 Про телевізію, 18.40 Туристичний інформатор, 18.45 Хвилина Й. С. Баха, з ґр. пл., 19.00 Про найстарший львівський музей (зб. кн. Любомірських), 10.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 24.00 Акустична повість — легка авд. Теодозії Лісевич і Юрія Тепп, 20.55 Античний театр оживлений, гутірка, 21.00 Театр Уяви: „Цар Едип“ Софокля, 21.35 Спів у супр. фортепіяну, 22.00 Симф. концерт, орх., 23.05 Танк. музика з ґр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27.

Нім. марка 1·25—1·30, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 171.50—172·50, фунти стерлінґи 26·10—26·25, австр. шілінґи 98·00—99.50, чеські кор. 19.00—20.00, рум. леї 26·00—28.00, італ. ліри 33.50—35.50.

Золото: Доляри 9.02—9.07, Рублі 4.75—4·85, Фр. франки 34.40—34·80, Корони 36·20—36·80, Дукати 83.00—83.50; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.28, Рублі 1.20, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 28-го січня ц. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 кг.	масла десерового бльокового без опакування . .	2·50 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуваннням	2.54·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л.	молока від 28. XII. 1935	0·14 „
1 л.	сметани	0·75 „
1 к.	яєць	3·80 „

Тенденція на масло вдержана на молоко і сметану слаба, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 28. І. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки молоді без остріг І. кл.	1·05 зол.
Курки з острогами товсті І. кл.	0.90 „
Індики товсті І. кл.	1.05 „
Пантарки товсті І. кл.	1.10 „
Товщеві качки І. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, просо, овес та ячмінь.

Приймає нових доставців.

ОПОВІСТКИ.

Старшина Кружка Рідної Школи ім. Ганни Барвінок у Львові складає щиру подяку всім жертводавцям, які своїми датками причинилися до успішного уладження передсвяточного ярмарку.

25. січня 1936 р. відбулося у Централі П. К. О. у Варшаві 28-ме з ряду льосування книжечок на преміовані ощадностеві вклади ІІ-ої Серії. По зол. 1000 дістануть власники таких книжечок: 52.729, 52.817, 54.451, 55.805, 56.050, 56.620, 57.391, 60.193, 60.360, 60.978, 61.548, 62.342, 62.379, 62.828, 63.075, 63.247, 63.589, 64.505, 65.428, 65.696, 66.478, 66.501, 67.035, 67.125, 67.350, 67.896, 68.038, 69.507, 69,743, 70.114, 71.445, 73.240, 73.517, 76.517, 76.515, 76.841, 76.934, 77.717, 78.145, 79.244, 80.404, 83.201, 83.698, 84.142, 84.248, 84.347, 86.097, 86.912, 89.061, 90.447, 91.147, 91.557, 91.767, 91.864, 93.501, 93.956, 94.167, 94.368, 94.590, 94.620, 95.978, 96.117, 96.184, 97.083, 98.098, 98.691, 98.989, 99.104, 100.311, 100.469, 101.717, 102.090, 102.111, 102.451, 102.604, 104.300, 104.452, 105.922, 107.452, 107.692, 108.356, 108.623, 109.382, 109.434, 110.258, 111.288, 112.162, 113.108, 113.678, 113.963, 114.040, 114.296, 114.593, 114.666, 114.840, 116.094, 116.337, 116.453, 117.263, 117.342, 117.494, 118.564. Книжечки ІІ-ої серії вильосовані давніще а не зреалізовані: ч. 74.453 П., 78.088 П.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.